

Załącznik nr 1 do uchwały nr XVIII.113.2016

Rady Gminy Kowala z dnia 29.01.2016 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2016 r.**

Kowala 2016

Spis treści

Wstęp	3
I. Cele, zadania, sposób realizacji programu	6
II. Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych .	9
III. Kompetencje, zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10
IV. Koordynacja realizacji programu, sposób monitorowania i sprawozdawczości	11
V. Przewidywane efekty realizacji Programu	11
VI. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań.....	12
Harmonogram działań:.....	13
Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016	21

Wstęp

Choroba alkoholowa to drugi zaraz po bezrobociu najczęściej występujący problem współczesnych rodzin. Jest zaburzeniem, które polega na utracie kontroli nad ilością spożywanego alkoholu, silniejszym od woli chorego. Szkody wynikające z nadużywania alkoholu występują w różnych obszarach życia człowieka: to degradacja życia rodzinnego, psychicznego, moralnego, stopniowa utrata wolności i odpowiedzialności, zaburzenie więzi interpersonalnych. Alkoholizm uniemożliwia normalne funkcjonowanie w społeczeństwie i rodzinie. To jeden z głównych powodów rozpadania się związków partnerskich, powstawania przemocy w rodzinie oraz licznych chorób. Jako jeden z nielicznych powoduje powstawanie chorób psychicznych, schorzeń nerek, wątroby, serca, żołądka.

Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze: koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do podejmowania zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może również powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne. W całym Regionie Europejskim co czwarty zgon w grupie wiekowej 15–29 lat spowodowany jest używaniem alkoholu. Wiąże się z tym także obniżenie wieku inicjacji seksualnej i wyższe ryzyko zakażenia HIV.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na ok. 800 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2-2,5 mln. Liczba dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) wynosi 1,5 mln, taka sama jest liczba dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholików. Łącznie osób dotkniętych przemocą w rodzinach z problemem alkoholowym jest ok 2 mln.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną wśród polskiej młodzieży substancją psychoaktywną. Jak wynika z badań zrealizowanych w 2011r. w ramach międzynarodowego projektu ESPAD chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 87,3% uczniów z klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15–16 lat) i 95,2% uczniów z klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17–18 lat).

Z badań ankietowych diagnozujących problem uzależnienia przeprowadzonych na terenie gminy Kowala w 2015 r. wśród 257 osób (227- kobiet i 30 mężczyzn, z czego 142 osoby pracujące, a 62 osoby niepracujące) dorosłych mieszkańców gminy wynika, że alkoholizm jest problemem dostrzeganym przez środowisko.

Na pytanie o wiek, w którym po raz pierwszy badani sięgnęli po alkohol 52,5% wskazało, że stało się to powyżej 18 roku życia. Na przedział wiekowy 15-18 lat wskazało 39,6% ankietowanych. Jako powód sięgnięcia po alkohol większość ankietowanych wskazało: dla towarzystwa (49,4%) lub z ciekawości (44,3%). Najczęstszymi okolicznościami sprzyjającymi picciu są spotkania ze znajomymi i uroczystości rodzinne. 10% ankietowanych odpowiedziało, że nigdy nie piło alkoholu, jako miejsce, w których pito alkohol wskazano znajomych (43,1%) oraz dom (45,5%).

Najczęściej spożywanym przez badanych rodzajem alkoholu jest wino- wskazało na nie 51,3% ankietowanych, piwo- 38,1%, następnie wódkę – 17,5 %. Na pytanie: ile razy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się ankietowanym pić jakiś napój alkoholowy 59,1% respondentów odpowiedziało, że nie pili w ogóle alkoholu, 1-2 razy wskazało 36,5%, 3-5 razy wskazało 5,0% badanych, powyżej 10 razy udało się pić tylko 2 osobom.

Natomiast na pytanie: ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło się respondentom upić alkoholem w ciągu ostatnich 12 miesięcy, 80,1% odpowiedziało, że w ogóle im się to nie zdarzyło, 1-2 razy wskazało 12,4% badanych, 3-5 razy wskazało 7,3% ankietowanych, powyżej 10 razy upiło się alkoholem 2 osoby.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że alkohol towarzyszy nam niemal wszędzie: pije się go w domu, u znajomych, pije się też bez okazji. Zachowania dorosłych obserwowane są przez dzieci, już od najmłodszych lat widzą, w jaki sposób się świętuje i co temu towarzyszy.

W związku z powyższym istnieje potrzeba podejmowania przez gminę szeregu działań mających na celu promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci, młodzieży i dorosłych bez konieczności sięgania po alkohol oraz podejmowania działań naprawczych w stosunku do osób uzależnionych i ich rodzin.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu.

Podstawą niniejszego dokumentu są zadania własne gminy wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dokument zawiera kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie, jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym:

1. Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015, opracowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przyjętym uchwałą Rady Ministrów w dniu 22 marca 2011r.
2. Rekomendacjami PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2016r.

Program skierowany jest do dzieci, młodzieży, osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.

I. Cele, zadania, sposób realizacji programu

Cel strategiczny:

Zbudowanie skutecznego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień.

Celami szczegółowymi programu są:

- 1) diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w jego rozwiązywaniu,
- 2) zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin,
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 4) wzrost wiedzy społeczeństwa (dzieci, młodzieży, rodziców, dorosłych mieszkańców gminy) na temat skutków nadużywania alkoholu, możliwości przeciwdziałania zjawisku,
- 5) ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu.

Zadania, sposób realizacji programu:

- I. Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w jego rozwiązywaniu:
 - 1) prowadzenie badań na temat skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, postaw wobec zjawiska dorosłych mieszkańców gminy, dzieci i młodzieży, potrzeb co do sposobów rozwiązań problemu oraz opracowanie planu działań profilaktycznych.
- II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu:
 - 1) prowadzenie Punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowali,
 - 2) prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
 - 3) szerokie informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych

od alkoholu poprzez upowszechnianie materiałów edukacyjnych (plakaty, ulotki, broszury), udział w kampaniach społecznych,

- 4) finansowanie konsultacji i opinii psychologicznych, psychiatrycznych oraz programów terapeutycznych dla klientów punktu konsultacyjno – informacyjnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej:

- 1) finansowanie działalności Świetlicy Środowiskowej z elementami socjoterapii „Szansa” w tym doposażenie, która w ramach realizowanych działań prowadzi zajęcia o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i wychowawczym, wyjazdy do kina, teatru i wycieczki.
- 2) dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej „Szansa”,
- 3) konsultacje osób zgłoszonych z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w szpitalu,
- 5) motywowanie osób pijących szkodliwie i ryzykownie do skorzystania z pomocy terapeuty.

IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci,

- 1) współpraca z dyrektorami szkół w celu podejmowania wspólnych działań o charakterze profilaktyczno-naprawczym w sprawach indywidualnych uczniów,
- 2) współpraca z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w organizacji gminnych konkursów i spotkań z wiedzy o szkodliwości uzależnień,
- 3) aktywny udział szkół w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”,
- 4) aktywny udział w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę!”,
- 5) finansowanie programu „Archipelag Skarbów” rekomendowanego przez PARPA do realizacji w gimnazjum wśród uczniów, rodziców i grona pedagogicznego,
- 6) promocja wśród dorosłych mieszkańców gminy ogólnopolskich kampanii, min. poprzez rozprowadzanie materiałów edukacyjnych,

- 7) wspieranie finansowe i merytoryczne zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży pod kątem kształtowania ich umiejętności życiowych, np. radzenia sobie ze stresem, podejmowania decyzji, szukania pomocy,
- 8) prenumerata czasopisma „Wychowawca” dla szkół z terenu gminy Kowala,
- 9) motywowanie dzieci i młodzieży do osiągania bardzo dobrych wyników w nauce, promowanie szkolnych talentów: organizacja „Gali Prymusów”, stworzenie Międzyszkolnego Klubu Prymusów,
- 10) wspieranie działań profilaktycznych polegających na promocji spędzania wolnego czasu bez używek poprzez organizowanie lokalnych imprez o charakterze rozrywkowym, prozdrowotnym dla dzieci i młodzieży, np. Andrzejki, Mikołajki, Choinka Noworoczna, festyny,
- 11) organizowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży w czasie ferii letnich i zimowych na bazie Świetlicy Środowiskowej „Szansa” w formie zajęć świetlicowych,
- 12) współfinansowanie wypoczynku letniego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
- 13) organizowanie spotkań, prelekcji i szkoleń ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki,
- 14) inspirowanie działalności amatorskich teatrzyków profilaktycznych poprzez organizację Gminnego Festiwalu Teatrów Profilaktycznych – przegląd małych form teatralnych o tematyce profilaktycznej, w tym finansowanie kosztów przejazdu uczniów pomiędzy placówkami,
- 15) organizowanie i finansowanie szkoleń dla Komisji i innych podmiotów w tym sprzedawców realizujących Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 16) organizowanie warsztatów, seminariów dla nauczycieli z zakresu zachowań problemowych dzieci i młodzieży.

V. Ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu:

- 1) współpraca z kuratorami wykonującymi nadzór nad osobami uzależnionymi i poddanymi leczeniu odwykowemu,
- 2) współpraca i współdziałanie z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką uzależnień, organizacjami sportowo-kulturalnymi działającymi na terenie gminy w ramach promocji zdrowego stylu życia,

- 3) współpraca ze sklepami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych i alkoholi w tym akcja „Sklep na 6!”,
- 4) organizowanie i finansowanie wyjazdów na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych i osób ze środowisk Trzeźwościowych,

II. Kontrola podmiotów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

1. Kontroli podlegają wszystkie podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
2. Kontrolę przeprowadzają upoważnieni przez Wójta Gminy członkowie GKRPA przy udziale Policji.
3. Kontrole przeprowadzają co najmniej trzy osoby.
4. Zakres kontroli obejmuje:
 - zgodność prowadzonej sprzedaży napojów alkoholowych z aktualnym zezwoleniem,
 - przestrzeganie warunków zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - przestrzeganie warunków, zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych określonych przez Radę Gminy.
5. Czynności kontrolnych dokonuje się w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej bądź wyznaczonej.
6. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się protokół.
7. Na podstawie protokołu kontroli organ wydający zezwolenie wzywa przedsiębiorcę do usunięcia stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie, a jeżeli mogą one stanowić podstawę do cofnięcia zezwolenia – wszczyna postępowanie w przedmiocie cofnięcia zezwolenia.
8. Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych stanowi odrębne zadanie kontrolne.

III. Kompetencje, zasady wynagradzania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie uchwalonego przez siebie Regulaminu, zatwierdzonego przez Wójta.
2. Do kompetencji Komisji należy:
 - inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 - motywowanie osób nadużywających i uzależnionych od alkoholu i ich rodzin do rozpoczęcia procesu leczenia,
 - udzielanie konsultacji członkom rodzin z problemem alkoholowym,
 - opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności limitu i lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Gminy,
 - kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.
3. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
 - koszty funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym koszt wynagrodzeń członków, pokrywane są ze środków przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - wynagrodzenie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa Rada Gminy,
 - Przewodniczącemu i członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 złotych brutto za udział w posiedzeniu lub kontroli.
 - podstawę do wypłacenia wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności z posiedzenia lub kontroli placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

IV. Koordynacja realizacji programu, sposób monitorowania i sprawozdawczości

1. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali.
2. Zadania zawarte w programie zostaną powierzone instytucjom, organizacjom, stowarzyszeniom i osobom fizycznym ze środowisk trzeźwościowych oraz innym specjalizującym się w temacie profilaktyki uzależnień zgodnie z ustawą PZP.
3. Obsługę prawną, finansową i administracyjną Programu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Za obsługę finansową Programu przysługuje dodatek do wynagrodzenia w wysokości określonej przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowali.
5. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w imieniu Wójta sporządza sprawozdanie z wykonania programu w danym roku i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy do dnia 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

V. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Zmiana postaw wobec problemu uzależnienia wśród dzieci i młodzieży, ludzi z problemem alkoholowym i ich rodzin.
2. Wzrost poziomu wiedzy u osób profesjonalnie pomagających osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin.
4. Promocja zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i innych środków uzależniających.
5. Edukowanie mieszkańców gminy na temat skutków nadużywania alkoholu,
6. Ograniczenie skali problemu uzależnienia od alkoholu.

VI. Przewidywane skutki finansowe proponowanych rozwiązań

1. Środki finansowe na realizację programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych pobieranych przez gminę.
2. Przewidywany roczny budżet na realizację programu wynosi 116 673 zł. Preliminarz wydatków będzie załącznikiem do programu.
3. Źródłem finansowania zadań Programu mogą być również dotacje celowe oraz środki pozabudżetowe, pozyskiwane z innych źródeł.

Harmonogram działań:

Cel strategiczny:				
Zbudowanie skutecznego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów uzależnień				
Cele szczegółowe	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Czas realizacji
<i>Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w jego rozwiązywaniu</i>	<p>przewodzenie badań na temat skali zjawiska uzależnienia od alkoholu, postaw wobec zjawiska dorosłych mieszkańców gminy, dzieci i młodzieży, potrzeb co do sposobów rozwiązań problemu oraz opracowanie planu działań profilaktycznych.</p>	<p>placówki oświatowe, GOPS</p>	<p>- raport z przeprowadzonych badań – diagnoza zjawiska w gminie, - liczba osób biorących udział w badaniu, - plan działań profilaktycznych (dokument)</p>	2016
<i>Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin</i>	<p>przewodzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin</p>	GOPS	<p>- liczba osób korzystających z pomocy terapeuty uzależnień, - liczba osób korzystających z pomocy trzeźwego alkoholika,</p>	

			- liczba osób uczestniczących w spotkaniach edukacyjnych	
	prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych	GOPS	- liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia	2016
	szerokie informowanie społeczeństwa o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu	placówki oświatowe, GOPS, GKRPA	- liczba rozprowadzonych ulotek, plakatów, broszur, - liczba realizowanych kampanii profilaktycznych	
	finansowanie konsultacji i opinii psychologicznych, psychiatrycznych i programów terapeutycznych dla klientów punktu konsultacyjno – informacyjnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GOPS	- liczba przeprowadzonych konsultacji i wydanych opinii, - liczba osób objętych programem terapeutycznym	
<i>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej</i>	finansowanie działalności Świetlicy Środowiskowej z elementami socjoterapii „Szansa”, (w tym doposażenie),która w ramach realizowanych działań prowadzi zajęcia o charakterze profilaktycznym, socjoterapeutycznym i wychowawczym,	GOPS	- liczba dzieci korzystających ze wsparcia w świetlicy środowiskowej	

	organizowanie wyjazdów do kina, teatru, wycieczek, innych atrakcji.			2016
	dożywanie dzieci uczestniczących w zajęciach Świetlicy Środowiskowej „Szansa”	GOPS	- liczba dzieci dożywianych	
	Konsultacje osób zgłoszonych z członkami Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GKRPA	- liczba wniosków skierowanych do GKRPA	
	motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego w szpitalu	GKRPA	- liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia, - liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe w szpitalu	
	motywowanie osób pijących szkodliwie i ryzykownie do skorzystania z pomocy terapeuty	GKRPA	- liczba osób korzystających z pomocy terapeuty uzależnień	
<i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej</i>	współpraca z dyrektorami szkół w celu podejmowania wspólnych działań o charakterze profilaktyczno-naprawczym w sprawach	GOPS	- liczba dzieci objętych wsparciem przez psychologa, pedagoga,	

<i>i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i rodziców</i>	indywidualnych uczniów		pracownika socjalnego	2016
	współpraca z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w organizacji gminnych konkursów i spotkań z wiedzy o szkodliwości uzależnień,	GOPS, Starostwo Powiatowe Urząd Gminy	- liczba instytucji, organizacji objętych wsparciem	
	aktywny udział szkół w ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	placówki oświatowe, GOPS	- liczba placówek biorących udział w kampanii, - liczba rozprowadzonych ulotek, broszur, plakatów	
	aktywny udział szkół w ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę!”	placówki oświatowe, GOPS	- liczba placówek biorących udział w kampanii, - liczba rozprowadzonych ulotek, broszur, plakatów	
	finansowanie programu „Archipelag Skarbów” rekomendowanego przez PARPA do realizacji w gimnazjum wśród uczniów, rodziców i grona	GOPS	- liczba osób uczestniczących w programie,	

	pedagogicznego		- liczba przeprowadzonych spotkań	2016
	promocja wśród dorosłych mieszkańców gminy ogólnopolskich kampanii min. poprzez rozprowadzanie materiałów edukacyjnych	placówki oświatowe, GOPS, GKRPA	- liczba rozprowadzonych materiałów edukacyjnych, - liczba przeprowadzonych kampanii	
	wspieranie finansowe i merytoryczne zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży pod kątem kształtowania ich umiejętności życiowych, np. radzenia sobie ze stresem, podejmowania decyzji, szukania pomocy	GOPS	- liczba przeprowadzonych warsztatów, - liczba uczniów biorących udział w warsztatach	
	prenumerata czasopisma „Wychowawca” dla szkół z terenu gminy Kowala	GOPS	- liczba placówek otrzymujących czasopismo	
	motywowanie dzieci i młodzieży do osiągnięcia bardzo dobrych wyników w nauce, promowanie szkolnych talentów: organizacja „Gali Prymusów”, stworzenie Międzyszkolnego Klubu Prymusów	placówki oświatowe, GOPS	- liczba szkół, które wzięły udział w zdarzeniach, - liczba uczniów wyróżnionych, - ranking najlepszych upubliczniany na	

			stronie UG	2016
	wspieranie działań profilaktycznych polegających na promocji spędzania wolnego czasu bez używek poprzez organizowanie lokalnych imprez o charakterze rozrywkowym, prozdrowotnym dla dzieci i młodzieży, np. Andrzejki, Mikołajki, Choinka Noworoczna, festyny,	placówki oświatowe, GOPS	- liczba zorganizowanych imprez lokalnych, - liczba osób biorących udział w wydarzeniach	
	organizowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży w czasie ferii letnich i zimowych na bazie Świetlicy Środowiskowej „Szansa” w formie zajęć świetlicowych	GOPS	- liczba dzieci biorących udział w zajęciach	
	współfinansowanie wypoczynku letniego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym	GOPS	- liczba dzieci objętych wsparciem	
	organizowanie spotkań, prelekcji i szkoleń ze specjalistami w dziedzinie profilaktyki	placówki oświatowe, GKRPA, GOPS	- liczba przeprowadzonych spotkań, prelekcji, szkoleń	
	inspirowanie działalności amatorskich teatrzyków profilaktycznych poprzez organizację Gminnego Festiwalu Teatrów Profilaktycznych – przegląd	placówki oświatowe, GOPS	- liczba uczniów biorących udział w teatrzykach	

	małych form teatralnych o tematyce profilaktycznej, w tym finansowanie kosztów przejazdu uczniów pomiędzy placówkami			
	organizowanie i finansowanie szkoleń dla Komisji i innych podmiotów w tym sprzedawców realizujących Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	GKRPA, GOPS	- liczba przeprowadzonych szkoleń, - liczba osób biorących udział w szkoleniach	2016
	organizowanie warsztatów, seminariów dla nauczycieli z zakresu zachowań problemowych dzieci i młodzieży	placówki oświatowe, GOPS	- liczba przeprowadzonych warsztatów, - liczba osób biorących udział w warsztatach	
<i>Ograniczanie skali zjawiska uzależnienia od alkoholu</i>	współpraca z kuratorami wykonującymi nadzór nad osobami uzależnionymi i poddanymi leczeniu odwykowemu	GKPRPA, GOPS	- liczba osób uzależnionych objętych wsparciem kuratora i pracowników GOPS	
	współpraca i współdziałanie z organizacjami sportowo-kulturalnymi działającymi na terenie gminy w ramach promocji zdrowego stylu życia	placówki oświatowe, GOPS	- liczba organizacji pozostających we współpracy	
	organizowanie i finansowanie wyjazdów na Ogólnopolskie Spotkania Trzeźwościowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych i osób ze	GOPS	- liczba osób biorących udział w wyjazdach	

	środowisk Trzeźwościowych współpraca ze sklepami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych i alkoholu, w tym akcja „Sklep na 6”	GOPS Urząd Gminy	- liczba sklepów biorących udział	
--	---	---------------------	--------------------------------------	--

**Załącznik do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2016**

Preliminarz wydatków na rok 2016

L.p.	Rodzaj kosztów	Koszt (w złotych)	Nr paragrafu
1.	Zakupy rzeczowe	13,078	4210
2.	Usługi	24.903	4300
3.	Wynagrodzenia	33.552	4010
4.	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1.785	4040
5.	Składki ZUS	6.602	4110
6.	Składki ZUS	103	4120
7.	Umowy cywilno - prawne	31.000	4170
8.	Podróże służbowe	1.500	4410
9.	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	1.150	4440
10.	Szkolenia	3.000	4700
	RAZEM	116,673	